

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 22100002

Ákvörðun nr. 14/2023

Þann 28. mars 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 14/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED], dags. 29. september 2022. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við ákvörðun embættis Lögreglustjórans á Norðurlandi vestra um álagningu sektar vegna umferðarlagabrots. Í kvörtun [REDACTED] kemur fram að notkun negldra dekkja hafi verið nauðsynleg í umrætt skipti vegna veðuraðstæðna og því hafi hann ráðlagt [REDACTED] að setja vetrardekkinn undir bifreiðina fyrr en heimilt er skv. reglugerð. Enda hafi hann litið svo á að akstursaðstæður krefðust þess sbr. 6. tl. gr. 16.02 reglugerðar nr. 822/2004 um gerð og búnað ökutækja.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi vestra þann 7. desember 2022.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákæruvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi vestra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 14. desember 2022. Meðfylgjandi voru gögn málsins og upptaka úr eye-witnesskerfi lögreglubifreiðarinnar. Í bréfi embættisins kemur m.a. eftirfarandi fram:

„Það var mat lögreglumanna að undanþága bannsins ætti ekki við með hliðsjón af akstursaðstæðum og var brotið kært. Engin frekari rannsókn fór fram og var málið sent aðstoðarsaksóknara embættisins til afgreiðslu. Það var mat aðstoðarsaksóknara embættisins að um væri að ræða refsiverða háttsemi og af því tilefni var kvartanda sent sektarboð sem hann hefur ekki sinnt.“

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að athugasemdum við mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga nr. 90/1996.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi vestra. Nefndin telur óheppilegt að ekki séu til upptökur úr búkmyndavélum af afskiptunum. Nefndin telur hins vegar að með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtun [REDACTED] og eðli kvörtunarinnar að erindið falli ekki undir valdheimildir nefndarinnar með vísan til 1. kafla, þar sem erindið varðar almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga. Erindi [REDACTED] er því vísað frá nefndinni.

Niðurstaða

Erindi [REDACTED] er vísað frá nefndinni.

Reykjavík, 28. mars 2023

Margrét Einarsdóttir
varaformaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir